

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Ég er í grunninn áhættufælinn

Úlfr Steindórsson, forstjóri Toyota á Íslandi og stjórnarformaður Icelandair Group, segir að bílasala muni dragast saman um 35-40 prósent í ár. Í fyrra var metár í bílasölu. Toyota hafi ekki skorið niður starfsemina heldur ætli að vera reiðubúið þegar bílasala eykst á nýju ári. Grunnvandi Icelandair felist ekki í háum launum heldur nýtingu starfsfólks, einkum flugáhafna. » 6

Lífið er ekki bein lína sem hallar upp á við heldur þarf stöðugt að halda áfram þótt á móti blási.

FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

»2
Heimilin sækja mjög í breytilega vexti

Algjör viðsnúningur hefur orðið á því hvers konar lánavexti heimili landsins sækja í. Mikill meirihluti nýrra óverðtryggðra útlána banka er nú á breytilegum vöxtum. Vaxta-breytingar Seðlabankans hafa því meiri áhrif á heimilin.

»4
Klýfur markaðinn í tvennt

Boðaðar breytingar á verðtryggingunni munu veikja verðmyndun vaxta. Hagfræðingur segir hættu á að bankar muni eiga erfitt með að fjármagna fasteignalán á nýrri vísitölu og því verði lánskjör verri.

»10
Einokunarsalar

„Ef fyrirhugaðar breytingar þjóna engum samfélagslegum tilgangi, hvaða ályktun má draga aðra en þá að hér sé verið að gæta hagsmuna fámennrar stéttar?“ spyr Agla Eir Vilhjálmisdóttir, sérfræðingur á lögfræðisviði Viðskiptaráðs, um frumvarp um einkarétt fasteignasala á sölumeðferð fyrirtækja.

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímapantanir í síma:
Optical Studio í Smáralind, 5288500
Optical Studio í Keflavík, 4213811
Optical Studio í Leifsstöð, 4250500

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

Eftirlaunasjóður Boeing með hálfþ prósent í Arion

Eftirlaunasjóður starfsmanna bandaríska flugvélaframleiðandans Boeing er á meðal þrjátíu stærstu hluthafa Arion banka með eignarhlut að jafnvirði tæplega 600 milljóna króna. Þetta má lesa út úr lista yfir alla hluthafa bankans á miðvikudag í síðustu viku, sem Markaðurinn hefur séð, en sjóðurinn er með sem nemur rúmlega 0,4 prósentu hlut í Arion.

Þá er eftirlaunasjóður starfsmanna í Los Angeles-borg með um 0,36 prósentu hlut í bankanum. Miðað við núverandi hlutabréfa-verð Arion banka er sá hlutur metinn á um 500 milljónir króna.

Fjárfestingarsjóður í stýringu bandaríska eignastýringarfyrirtækisins Principal Global Investors, sem er með eignir í stýringu að fjárhæð samtals um 450 milljarðar Bandaríkjadala, er tuttugasti stærsti hluthafi Arion banka en sjóðurinn á rúmlega 15,2 milljónir hluta í bankanum, jafnvirði um 1.150 milljóna króna. Sá eignarhlutur skilar sjóðnum ekki á opinberan lista yfir alla þá hluthafa sem eiga eitt prósent eða meira í bankanum en hlutur Principal Global nemur um 0,84 prósentum.

Sé litið yfir fimmtíu stærstu hluthafa Arion banka nemur samanlagður eignarhlutur erlendra fjárfesta tæplega 55 prósentum. Stærstu hluthafar bankans eru sem kunnugt er bandarísku vogunarsjóðirnir Taconic Capital með riflega 23,5 prósentu hlut og

7%

er hækkun hlutabréfaverðs Arion banka frá áramótum.

Och-Ziff Capital sem fer fyrir 9,25 prósentu hlut.

Aðrir erlendir fjárfestingarsjóðir sem má finna á lista yfir alla hluthafa bankans, með á bilinu um 0,23 til 0,62 prósentu hlut, eru sjóðir í stýringu bandaríska vogunarsjóðsins 683 Capital Management, sænska eignastýringarfyrirtækisins Lannebo, breska vogunarsjóðsins Toscafund Asset Management, sænska bankans SEB og bandaríska fjárfestingarrísans Blackstone.

Hlutabréfaverð Arion banka hefur hækkað um tæplega sjö prósent frá áramótum. Gengi bréfa bankans stóð í 75,3 krónum á hlut við lokun markaða í gær og er markaðsvirði Arion um 137 milljarðar króna. – hae

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Höður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeilda auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Próf í verðbréfavíðskiptum 2019-2020

Prófnefnd verðbréfavíðskipta stendur fyrir prófum í verðbréfavíðskiptum veturinn 2019-2020 sem hér segir: Prof í I. hluta verða haldin 28., 30. október og 4. nóvember 2019, prof í II. hluta 27. og 29. janúar og 5. febrúar 2020 og prof í III. hluta 4., 6., 11. og 13. maí 2020. Um prófin fer samkvæmt reglugerð nr. 633/2003 um próf í verðbréfavíðskiptum, með áorðnum breytingum. Vakin er athygli á að próf í verðbréfavíðskiptum verða ekki haldin nema að a.m.k. 10 manns hafi skráð sig í próf, sbr. 2. gr. reglugerðar nr. 633/2003 um próf í verðbréfavíðskiptum. Sama á við um haustpróf 2020. Öllum er heimilt að skrá sig til verðbréfavíðskiptaprófs.

Prófnefnd verðbréfavíðskipta tekur ákvörðun um efni sem prófað er úr og semur prófsefnislýsingu, sbr. 3. gr. reglugerðar nr. 633/2003. Í prófsefnislýsingu greinir jafnframt upplýsingar um leyfileg hjálpargögn í prófum o.fl., en lýsinguna má nálgast á vefsíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis, <https://www.stjornarradid.is/raduneyti/nefndir/profnefnd-verdbrefavidskipta/>. Lengd hvers prófs er allt að 4 klukkustundir. Um undanþágur frá töku prófa fer skv. 4. og 6. gr. reglugerðar nr. 633/2003. Einkunnir í einstökum prófum eru gefnar í heilum og hálfum tölum frá 0 til 10. Til þess að standast verðbréfavíðskiptapróf þarf próftaki að hljóta a.m.k. 7,0 í meðaleinkunn úr þeim prófum sem hann hefur þreytt og skal próftaki hafa lokið öllum nauðsynlegum prófum með fullnægjandi árangri innan þriggja ára frá því að hann tók fyrsta prófið. Próftaki telst ekki hafa staðist einstök próf hljóti hann lægri einkunn en 5,0. Nánari upplýsingar um verðbréfavíðskiptapróf má nálgast á fyrrgreindri vefsíðu prófnefndar.

Próftökum verður tilkynnt um nákvæmari tíma- og staðsetningu er nær dregur prófunum, sem þreytt verða í húsakynnum á vegum Opna háskólans í Háskólanum í Reykjavík.

Skráning í prófin fer fram á vefsíðu Opna háskólans <http://www.ru.is/opnihaskolinn/prof-i-verdbrefamidlun/>. Próftakar verða að hafa skráð sig og greitt prófgjald minnst tíu dögum fyrir sérhvert próf.

Prófgjald verður auglýst síðar á vefsíðu prófnefndar <https://www.stjornarradid.is/raduneyti/nefndir/profnefnd-verdbrefavidskipta/>.

Reykjavík, 28. ágúst 2019

Prófnefnd verðbréfavíðskipta

Fastir vextir voru mun vinsælli valkostur framan af vetri eða allt þangað til í febrúar. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Heimilin sækja frekar í breytilega vexti

Algjör viðsnúningur hefur orðið á því hvers konar lánavexti heimili landsins sækja í. Mikill meirihluti nýrra óverðtryggðra útlána banka er nú á breytilegum vöxtum. Vaxtabreytingar Seðlabankans hafa þannig meiri áhrif á heimilin.

Síðustu mánuði hefur hlutfall lána á breytilegum óverðtryggðum vöxtum aukist verulega og fastir vextir hafa gefið hratt eftir. Sérfræðingur hjá Arion banka segir að með fleiri lán á breytilegum vöxtum sé Seðlabankinn í betri stöðu til að ýta undir hagvöxt með beitingu stýrivaxta.

„Því fleiri heimili sem velja breytilega vexti umfram fasta vexti, þeim mun meiri áhrif hafa vaxtaákvörðanir Seðlabankans á heimilisbókhaldið. Seðlabankinn er þannig í betri stöðu til að kæla hagkerfið eða ýta undir hagvöxt,“ segir Gunnar Bjarni Viðarsson, sérfræðingur í greiningardeild Arion banka, í samtali við Markaðinn.

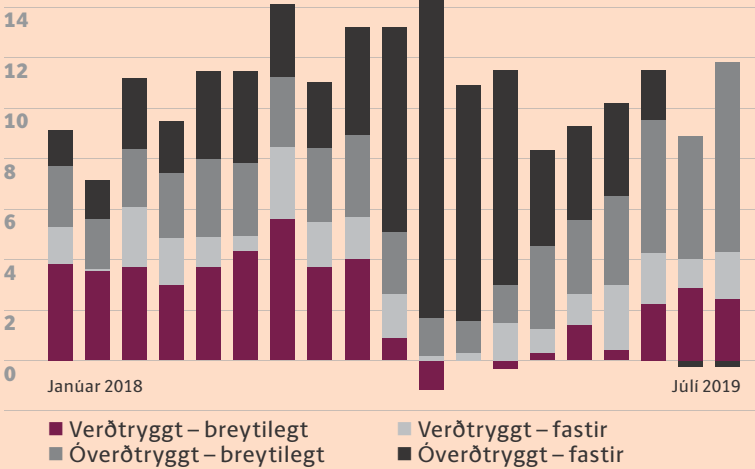
Frá því að lífskjarasamningurinn var undirritaður í byrjun apríl og út júlímánuð hafa ný óverðtryggð útlán íslensku viðskiptabankanna numið tæplega 26,6 milljónum króna og þar af voru 21,2 milljarðar á breytilegum vöxtum. Hlutfall breytilegra vaxta nam því 79,8 prósentum á tímabilinu.

Ef horft er til síðustu sex mánaðanna fyrir lífskjarasamninginn námu útláanin 59,1 milljarði króna og þar af voru 46 milljarðar á föstum vöxtum, eða um 77,9 prósent af heildinni. Þannig hafa hlutföllin á milli lána á breytilegum og föstum vöxtum snúist við í kringum undirritun kjarasamninga í vor.

Fastir vextir voru mun vinsælli valkostur framan af vetri eða allt þangað til í febrúar þegar hlutfallið varð jafnt. Það hélst nokkuð jafnt fram í maí þegar eftirspurn eftir breytilegum vöxtum jókst til muna.

Munurinn var sérstaklega mikill í júní og júlí en þá námu ný óverð-

📊 Ný lán bankanna til heimila með veði í fasteign nettó (í milljörðum króna)

tryggð útlán á breytilegum vöxtum samtals 12,4 milljörðum. Fjárhæð sömu lána á föstum vöxtum var neikvæð um 380 milljónir á tímabilinu sem þýðir að uppgreiðsla slíkra lána var meiri en lántaka. Það hefur ekki gerst síðan sumarið 2017. Gunnar Bjarni segir að gangur hagkerfisins síðustu misseri geti skýrt þennan viðsnúning að einhverju leyti.

„Mig grunar að umræðan eftir fall WOW og undirritun lífskjarasamningsins, og væntingar um lækkanði stýrivexti hafi ýtt við fólki til að taka breytilega vexti frekar en fasta,“ segir Gunnar Bjarni.

„Sem er alls ekki óskynsamlegt í umhverfinu sem við erum í núna. Greiningardeildir bankanna hafa allir spáð því að Seðlabankinn muni lækka um 25 punkta og miðað við umræðuna er ekki

skrýtið að fólk sé að velja breytilega vexti umfram fasta,“ segir hann en í dag kynnir Seðlabankinn vaxtaákvörðun sína.

Gunnar Bjarni bætir við að eftir veikingu krónunnar í vetur hafi gengið róast og haldist á stöðugu verðbili síðan kjarasamningar voru undirritaðir. Stöðugt gengi geti hafa róað lántakendur. Þá segir hann að tölurnar bendi til þess að heimilin fylgist náið með gangi hagkerfisins. Mjög jákvætt sé að umræðan og væntingar um proun vaxta hafi áhrif á ákvörðanir heimilanna.

„Síðan verður áhugavert hvernig þróunin verður næstu misseri. Með hverri lækkun stýrivaxta minnka líkur á frekari lækkunum. Fastir vextir lækka væntanlega einnig með lækkun stýrivaxta sem ætti að auka hvata til að festa vexti á ný.“ thorsteinn@frettabladid.is

Lífeyrissjóðir bættu við sig í Högum

Íslenskir lífeyrissjóðir keyptu að langstærstum hluta bréf FISK-Seafood, dótturfélags Kaupfélags Skagfirðinga, í Högum þegar útgerðarfélagið seldi allan 4,6 prósentu hlut sinn í smásölurisanum í síðustu viku fyrir samtals 2,3 milljarða króna. Sé litið yfir nýjan lista yfir 20 stærstu hluthafa Haga eiga lífeyrissjóðir orðið samanlagt um 63 prósentu hlut í félaginu.

Samhliða sölu sinni í Högum, á samtals 55,5 milljónum hluta á genginu 41,5 krónur á hlut, keypti FISK-Seafood nær allan eignarhlut Gildis lífeyrissjóðs í Brimi, áður HB Granda, eða 8,3 prósentu hlut, fyrir um fimm milljarða króna. Fyrir hlut sinn í Brimi fékk Gildi meðal annars

5%

nemur lækkun hlutabréfa-verðs Haga frá því að FISK-Seafood seldi hlut sinn.

afhentar 25 milljónir hluta í Högum og nemur eignarhlutur lífeyrissjóðsins núna 14,56 prósentum.

Aðrir lífeyrissjóðir sem bættu við sig í Högum í liðinni viku, eins og lesa má úr nýjum lista yfir stærstu hluthafa, voru Festa en sjóðurinn keypti 9,5 milljónir hluta og fer núna fyrir rúmlega 3,8 prósentu

hlut í félaginu. Þá bætti Birta lífeyrissjóður, sem er fimmti stærsti hluthafi Haga, við sig 5,3 milljónum hluta auk þess sem lífeyrissjóðirnir Stapi og Lífsverk juku einnig lítillega við hlut sinn. Samtals bættu þessir lífeyrissjóðir við sig rúmlega 43 milljónum hluta í smásölurisanum. Það jafngildir um 1.800 milljónum króna sé miðað við gengið 41,5 í viðskiptunum við FISK-Seafood á mánudag í síðustu viku.

Frá því að viðskiptin gengu í gegn hefur hlutabréfaverð Haga lækkað um tæplega fimm prósent og stóð í 39,5 krónum á hlut við lokun markaða í gær. Frá áramótum hefur gengi bréfa Haga lækkað um fjórtán prósent. – hae

VOLVO XC JEPPARNIR HANNAÐIR FYRIR ÞIG

Það er ekki hægt að hanna einn jeppa sem hentar öllum. Þess vegna hönnuðum við þrjá. XC jepparnir eru hannaðir fyrir útivistina, íþróttirnar, dagsins önn, tónlistina, ferðalagið, fjölskylduna og með okkar sýn á lúxus – hver á sinn hátt. Allir eru þeir hannaðir fyrir þig og þinn lífstíl.

Veldu þinn Volvo XC jeppa

VOLVO XC40 AWD

XC40 AWD D4 dísil verð frá: 6.590.000 kr.

VOLVO XC60 AWD

XC60 AWD T8 tengitvinn verð frá: 8.890.000 kr.

VOLVO XC90 AWD

XC90 AWD T8 tengitvinn verð frá: 10.690.000 kr.

Brimborg Reykjavík
Bíldshófi 6
Sími 515 7000

Brimborg Akureyri
Tryggvabraut 5
Sími 515 7050

volvocars.is

Myndu kljúfa markaðinn í tvennt

Fyrirhugaðar breytingar á verðtryggingunni munu veikja verðmyndun vaxta. Hagfræðingur segir hættu á að bankar muni eiga erfitt með að fjármagna fasteignalán á nýrri vísitölu og því verði lánskjör verri.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

Nái frumvarpið um breytingu á lögum um verðtrygginguna fram að ganga má búast við að fjármögnun lánastofnana á verðtryggðum fasteignalánum verði erfiðari og lánskjör verri. Lögin myndu kljúfa markaðinn fyrir verðtryggðar skuldbindingar í tvennt, grynna hann og þannig veikja verðmyndun, að mati hagfræðings Samtaka fjármálafyrirtækja. Grynri markaður muni að öllum líkindum þýða hærri vexti á verðtryggðum skuldbindingum.

Fjármálaráðuneytið birti í sumar drög að frumvarpinu sem er hluti af skuldbindingum stjórnvalda vegna lífskjórsamningsins. Breytingarnar sem í því felast eru tvíþættar. Annars vegar verður hámarkið á lánstíma verðtryggðra jafngreiðslulána til neytenda lækkað úr 40 árum í 25 ár. Frumvarpsdrögin fela þó í sér töluverðar undanþágur vegna aldurs, tekna og veðsetningar. Hins vegar verður heimilað að verðtryggja nýjar fjárskuldbindingar miðað við vísitölu neysluverðs án húsnæðis. Allar eldri skuldbindingar verða þó áfram verðtryggðar með vísitölu neysluverðs eins og verið hefur. Öll ný verðtryggð lán til neytenda, neyslulán og fasteignalán, skulu verðtryggð með vísitölu neysluverðs án húsnæðis.

Stjórnvöld skuldbundu sig til að leggja fram frumvarp um breytingu á verðtryggingunni þegar skrifað var undir lífskjórsamninginn. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Yngvi Örn Kristinsson, hagfræðingur Samtaka fjármálafyrirtækja sem hafa skilað umsögn um frumvarpsdrögin, segir í samtali við Markaðinn að ný vísitala muni flækja stýringu eigna og skuldbindinga hjá fjármálafyrirtækjum og lífeyrissjóðum.

„Markaðurinn verður grynri og það er verið að kljúfa hann í tvennt. Þetta skapar vanda fyrir lífeyrissjóðina sem verða áfram með sínar skuldbindingar, þ.e.a.s. lífeyrsgreiðslurnar, tryggðar með vísitölu neysluverðs en sjóðfélagalánin og ef til vill fleiri eignir verða á nýju vísitölunni. Þannig myndast misvægi og það er hugsanlegt að áhugi sjóðanna á því að veita fasteignalán til neytenda muni minnka,“ segir

Veruleg skerðing á eignastofni heimilanna

Landsbankinn telur að tillögurnar séu ekki til hagsbóta fyrir neytendur. Bendir hann á að tillögurnar eigi að vernda lántaka með því að stuðla að hraðari eignamyndun og draga úr hættu á að eigið fé þeirra í húsnæði verði neikvætt. „Þeir lántakar sem hafa þörf fyrir vernd af þessum ástæðum eru einkum ungir lántakendur og lántakar með lága greiðslugetu. Ekki verður hins vegar annað séð en að þær viðtæku undanþágur sem frumvarpið kveður á um kæmu í veg fyrir að þetta næðist,“ segir í umsögn bankans um frumvarpsdrögin.

Þá segir bankinn að mati á efnahagslegum áhrifum frumvarpsins sé verulega ábótavant.

Í greinargerð með frumvarpsdrögum er vísað til mats Seðlabanka Íslands frá árinu 2014 þar sem fram kom að íbúðaverð yrði 8 prósentum lægra en ella annað árið eftir að bann við lengri lánstíma en 25 árum tæki gildi. „Miðað við fasteignamat Þjóðskrár fyrir árið 2020 myndi það hafa í för með sér að verðmæti íbúðarhúsnæðis landsmanna gæti lækkað úr 6.219 milljörðum króna í 5.721 milljarð eða um tæplega 598 milljarða króna. Það verður að teljast veruleg skerðing á helsta eignastofni heimilanna,“ segir í umsögninni. Samkvæmt þeirri greiningu séu vænt efnahagsleg áhrif bannsins neikvæð og veruleg.

Yngvi Örn. Lífeyrissjóðirnir muni hafa mestan áhuga á verðtryggðum markaðsskuldbréfum sem tryggð eru með vísitölu neysluverðs til jafnvægis við skuldbindingarnar.

Lífeyrissjóðirnir eru stærstu kaupendur innlendra skuldbréfa og leiðir Yngvi Örn líkur að því að ríkissjóður muni ekki gefa út skuldbréf með verðtryggingu með vísitölu neysluverðs án húsnæðis. Verðmyndun á vöxtum sem tryggðir eru með nýju vísitölunni verði því ábótavant enda myndi ríkisskuldbréf grunn að verðmyndun á vaxtamarkaði.

„Síðan er hætta á því að bankarnir,

sem verða að lána til fasteignakaupa í nýju vísitölunni, verði í erfiðleikum að fjármagna fasteignalánin með sértryggðum skuldbréfum. Bankar myndu vilja að sértryggðu skuldbréfin yrðu framvegis verðtryggð með vísitölu neysluverðs án húsnæðis. Áhugi lífeyrissjóða sem eru helstu kaupendur skulda bréfa á innlendum markaði, og þannig verðtryggðra skuldbréfa, er óviss. Hugsanlega verður erfitt að finna markað fyrir skuldbréfin nema með því að hækka vextina,“ segir Yngvi Örn. Þannig muni hærri fjármögnunarkostnaður stuðla að hækkun vaxta á

Hugsanlega verður erfitt að finna markað fyrir skuldbréfin nema með því að hækka vextina.

Yngvi Örn Kristinsson, hagfræðingur Samtaka fjármálafyrirtækja

fasteignalánum bankanna. Auk þess sé líklegt að nýja vísitalan hækki minna en sú gamla til lengri tíma litið og því verði vextirnir á lánum með nýju vísitölunni hærri.

Þá nefnir Yngvi Örn fleiri galla á því að hafa tvær vísitölur á lánamarkaði. „Það er hætt við því að þegar misgengi verður milli þessara vísitalna, til dæmis þegar verðlag hækkar hraðar en húsnæðisverð, komi upp óánægja og þrýstingur á stjórnmalamenn að breyta fyrirkomulaginu á ný. Við sáum þetta þegar launavísitalan var tekin inn í verðtrygginguna árið 1989 og tekin aftur út nokkrum árum síðar þegar í ljós kom að laun voru að hækka hraðar en verðlag,“ segir Yngvi Örn.

„Það hefur síðan verið ákveðin hefð fyrir því að gera breytingar afturvirkar til að forðast rugling en eins og útfærslan er í dag þá virðist áformað að eldri skuldbindingar verði áfram á gömlu vísitölunni. Þetta datt mönnum ekki í hug í þau skipti sem vísitölunni var breytt.“

Eignamiðlun Suðurnesja kynnir:

Þekkt og rótgróið þjónustufyrirtæki í Reykjanesbæ til sölu

- Fyrirtækið, sem er í eigin húsnæði, er mjög vel rekið og hefur frá upphafi skilað hagnaði.
- Félaginu fylgir 715m² húsnæði ásamt öllum tækjum og búnaði til rekstursins.
- Fyrirtækið hefur verið í stöðugum vexti síðustu ár og framtíðarhorfur mjög góðar og miklir möguleikar framundan.
- Starfsmenn eru að meðaltali 7-9. Gott tækifæri fyrir tvenn samhent hjón.

Um er að ræða gott fyrirtæki með góða afkomu sem hefur byggt upp traust viðskiptasambönd við einstaklinga og fyrirtæki til margra ára.

Nánari upplýsingar á skrifstofu okkar að Hafnargötu 50, Reykjanesbæ og í síma 420-4050

Meta Arion töluvert yfir markaðsgengi

Fjárfestar eru ekki að taka að fullu tillit til líklegrar sölu á Valitor ásamt frekari arðgreiðslum og endurkaupum á eigin bréfum í verðlagningu sinni á Arion banka. Þetta kemur fram í nýju verðmati Hagfræðideildar Landsbankans sem Markaðurinn hefur undir höndum og var sent á viðskiptavinum bankans í gær.

Greinendur Landsbankans meta þannig gengi hlutabréfa í Arion banka á 86,3 krónur á hlut sem er tæplega 15 prósentum yfir markaðsgengi. Mæla þeir með kaupum á bréfum í bankanum.

Í verðmatinu segir að merkja hafi mátt jákvæða þróun í grunnrekstri bankans á síðustu ársfjórðungum

156,5 milljarðar er markaðsvirði Arion samkvæmt matinu.

sem gefi vonir um að hægt verði að bæta arðsemi þrátt fyrir aukin van-skil og virðisrýrnun útlána. Þá hafa greinendur trú á því að nýir stjórnendur Arion banka – Benedikt Gíslason og Ásgeir Helgi Reykþjórð Gylfason hafa tekið við sem annars vegar bankastjóri og hins vegar aðstoðarbankastjóri – muni kynna skýrari og árangursríkari leið að

hagkvæmari fjármagnsskipan og hagræðingar í rekstri bankans.

Samkvæmt verðmatinu er gert ráð fyrir því að Valitor, dótturfélag Arion banka, verði selt að fullu sem muni skila sér í verulegum arðgreiðslum til hluthafa. Valitor var sett í formlegt söluferli fyrr á árinu og áhugasamir fjárfestar skiluðu inn óskuldbindandi tilboðum í félagið um miðjan síðasta mánuð.

Greinendur Landsbankans, sem taka fram að þeir framkvæmi ekki sjálfstætt verðmat á Valitor, áætla að virði Valitor nemi um 150 prósentum af bókfærðu eigin fé þess í reikningum Arion banka en um mitt þetta ár stóð það í 13,2 milljörðum króna. – hae

Markaðsráðstefnan
Krossmiðlun verður haldin
í sjötta sinn 13. september.
Meðal fyrirlesara verða
íslenskir og erlendir sérfræð-
ingar en aðalfyrirlesari verður
hinn margverðlaunaði John
Hunt, Creative Chairman hjá
TBWA\Worldwide.

KROSSMIÐLUN

2019

Nýjustu straumar í auglýsinga-
og markaðsmálum

13. september
á Grand Hótel Reykjavík
kl. 8.30 til 12.00

**Nánari upplýsingar
og miðasala á krossmidlun.is**

John Hunt
Creative Chairman, TBWA\Worldwide

Mark Schaefer
Samfélagsmiðla- og markaðssérfræðingur

Bylgja Pálsdóttir
Markaðsstjóri hjá Skaginn 3X

Ólafur Steinarsson
Stjórnarformaður Rafípróttasamtaka Íslands

Jewells Chambers
Ráðstefnustjóri
Sérfræðingur í stafrænni stefnumótun hjá Pipar\TBWA

Jafnvægi er að komast á bilaleigumarkaðinn, bilaleigubílar og bilaleigur verða færri en áður, að mati Úlfars Steindórssonar, forstjóra Toyota á Íslandi. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Þjóðin stendur nú einkar vel að vígi

Úlfar Steindórsson, forstjóri Toyota á Íslandi og stjórnarformaður Icelandair Group, sér fyrir sér að bætur frá Boeing til flugfélagsins verði að hluta til í formi reiðufjár. Bílasala hefur ekki aukist þótt kjarasamningar séu í höfn og óvissa varðandi WOW air sé frá.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivifill@frettabladid.is

Samdráttur í bílasölu verður meiri í ár en stjórnendur Toyota og Lexus væntu. „Við gerðum ráð fyrir 20–25 prósentu samdrætti milli ára en reiknum nú með að hann verði 35–40 prósent. Það verður að hafa hugfast að aldrei hafa selst fleiri bílar en árið 2018 og árið áður var salan feikilega góð,“ segir Úlfar Steindórsson, forstjóri Toyota á Íslandi.

„Síðastliðið haust fór að hægjast á bílasölu, einkum hjá einstaklingum því bilaleigur kaupar lungann úr nýjum bílum í flotann á fyrri hluta ársins. Verkalýðsforystan var á þeim tíma stóryrt á opinberum vettvangi varðandi kjarasamninga sem voru lausir. Enginn vissi með hvaða hætti deilan við Samtök atvinnulífsins myndi leysast og til að bæta gráu ofan á svart ríkti óvissa um hvort rekstri WOW air yrði haldið áfram.

Það lá hins vegar fyrir að ef nýir hluthafar legðu WOW air til fjármagn myndi draga verulega úr þeim fjölda ferðamanna sem það myndi flytja til landsins. Stjórnendur flugfélagsins höfðu áður skorið starfseminu niður um helming til að takast á við breyttar aðstæður.

Efnýir hluthafar kæmu að rekstri WOW air myndi flugfélagið ekki getað boðið upp á jafn lág flugfaragjöld og áður. Það myndi ekki ganga til lengdar. Reksturinn bar þess merki. Það var því ljóst að landslagið í ferðapjónustu væri breytt.

En óvissa er versti óvinur fyrirtækja í rekstri. Hún leiðir til þess að viðskiptavinir kjósa að bíða og sjá hvernig málin þróast. Fjármála-hrunið 2008 var mörgum enn í fersku minni, fjöldi fólks hafði glímt við erfiðleika í kjölfar þess og vildi ekki lenda aftur í sömu sporum, sem sagt að taka lán sem það ætti erfitt með að greiða af og hélt því að sér höndum.

Að sama skapi höfðum við gert ráð fyrir því að bilaleigur myndu draga úr bilakaupum á árinu, óháð því hvernig WOW air myndi reida af. Bilaleigurnar voru einfaldlega orðnar of margar og árið áður höfðu þær keypt gríðarlega mikið af bílum. Það lá því fyrir að það jafnvægi myndi leiðrétta.

Auk þess hafa bilaleigurnar frá áramótum ekki notið lægri innflutningsgjalda eins og þær gerðu áður. Þær keyptu því töluvert af bílum í lok árs til að njóta góðs af niðurfellingunni. Hærri innflutningsgjöld leiða líka til þess að bilaleigur munu kaupa færri bíla en ella. Til viðbótar við breytt landslag er töluvert af nýlegum notuðum bílum til sölu um þessar mundir, sem er mikil breyting frá árinu 2016. Fólk

Min skoðun er að við sem þjóð höfum líklega aldrei staðið betur. Við megum því horfa bjartsýn fram á veginn og þurfum ekki að vera þjökud af svartnætti hvað framtíðina varðar.

leitar í auknum mæli í slíka bíla til að sýna ráðdeild.“

Bílasala hefur ekki aukist
„Við töldum að þegar kjarasamningar væru í höfn og óvissan varðandi WOW air væri frá myndi bílasala aukast. Það hefur ekki gengið eftir. Eflaust skiptir þar máli að ekki er enn ljóst hvaða afleiðingar það mun hafa í för með sér fyrir atvinnulífið að ferðamönnum hefur fækkað.

Í mínum huga skiptir ekki sköpum hversu margir ferðamenn koma heldur hve lengi þeir dvelja á landinu. Stjórnendur stóru bilaleiganna segja okkur að fjöldi útleigudaga fari vaxandi. Hver leigutaki leigir bílinn lengur. Það hefur í för með sér að bílarnir eru keyrðir minna á hverjum degi því ferðamenn geta gefið sér meiri tíma til að skoða landið. Fleiri útleigudagar leiða til þess að hver útleiga kostar bíla-

leiguna minna. Segjum til dæmis að á hverjum tíu dögum er bíl skilað einu sinni í stað þrisvar.

Gengisþróun krónu hefur haft sitt að segja. Ferðamenn dvelja hér lengur meðal annars vegna veikari krónu. Í umræðunni má oft heyra að ekkert hafi breyst en krónan hefur veikt mikið frá upphafi árs 2018 eða um 20 prósent gagnvart dollar og ellefu prósent gagnvart evru. Útflutningsgreinar, þar á meðal ferðapjónustan, njóta góðs af því.“

Hvernig var brugðist við væntum samdrætti í rekstri bílaumboðsins?
„Viðbrögð okkar hafa verið að veita bestu þjónustuna með okkar frábæra starfsfólki. Við höfum ekki brugðist öðruvísi við. Við höfum ávallt gætt þess að halda kostnaði niðri en höfum ekki ráðist í niðurskurð vegna þess að við teljum að á næsta ári muni bílasala aukast. Við ætlum að vera reiðubúin að þjónusta viðskiptavinum vel þegar að því kemur.“

Hve hátt hlutfall af seldum Toyota-bílum fer til bilaleiga?

„Á árunum fyrir hrun var hlutfallið að meðaltali um 37 prósent. Eftir að bilaleigum óx fiskur um hrygg hefur hlutfallið verið um 15–17 prósent. Við viljum ekki selja of mikið til bilaleiga til þess að vernda vörumerkið og tryggja að það sé pláss á markaðnum fyrir bílana þegar þeir verða seldir aftur eftir að hafa verið hjá bilaleigunum. Við seljum svipað magn til bilaleiga

og gert var fyrir hrun, jafnvel þótt hlutfallið sé mun lægra.“

Ef bilaleigur halda áfram að vaxa hratt, geta bílaumboðin annað þeirri eftirspurn án þess að þenja út markaðinn fyrir notaða bíla? Bíla-leigurnar eða umboðin þurfa jú að selja bílana notaða hér heima.

„Ég held að það sé að komast jafnvægi á bilaleigumarkaðinn. Það mun draga mikið úr sölu til þeirra á þessu ári. Við teljum að það verði ekki stökk í sölu til bilaleiga á næstunni. Stjórnendur þeirra hafa átt að sig á að lykillinn að farsælum rekstri er ekki að eiga ávallt til nóg af bílum til að hægt sé að leigja út þegar viðskiptavinir knýja á dyr. Þeim þykir mun skynsamlegra að það sé jafnvægi í rekstrinum og vita að það þarf að selja flotann áfram að einhverjum tíma liðnum. Við teljum því að bilaleigubílum og bilaleigum muni fækka.“

Bilaleigur kaupi mun færri bíla
Hvað munu bilaleigur kaupa mikið færri bíla í ár?

„Samdrátturinn verður eflaust um 45 prósent miðað við síðasta ár. Markaðurinn er að leiðrétta sig eins og venja er þegar of mikið framboð er af tiltekinni þjónustu.“

Hvernig var afkoma bílaumboðsins í fyrra?

„Reksturinn er í tveimur félögum. Annars vegar er það Toyota á Íslandi sem flytur inn bílana og selur meðal annars til systurfyrirtækisins TK

bíla sem annast sölu og þjónustu á bilunum en einnig til söluaðila á Suðurnesjum, Selfossi og Akureyri. Toyota á Íslandi hagnaðist um 439 milljónir króna í fyrra en til samanburðar hagnaðist fyrirtækið um 1,1 milljarð árið áður. Afkoman í fyrra var afar góð, salan gekk mjög vel og afkoman var í raun eins og vænta má í eðlilegu árferði. Það er ekki hægt að miða við árið 2017, svo mikil sala verður mögulega á tíu ára fresti.

TK bílar högnuðust um 142 milljónir króna samanborið við 276 milljónir króna árið 2016.“

Samtals var því hagnaður fyrirtækjanna um 581 milljón, arðsemi eiginfjár var samtals 24 prósent og eiginfjárhlutfallið um 39 prósent.

Af hverju ertu með þetta svona flókið? Það er, með reksturinn í tveimur félögum í stað eins, líkt og önnur bílaumboð hafa gert?

„Þetta er ekki flókið. Þetta einfaldar samskipti við Toyota erlendis. Þeir eiga bara í samskiptum við innflytjendur en ekki við sölu- og þjónustuaðila. Hér innandyra upplifir fólk þetta ekki sem ólík fyrirtæki en þetta einfaldar líka sölu til annarra bílasala á landinu og tryggir að allir séu á jafnréttisgrundvelli.“

Hvernig verður afkoman í ár?

„Fyrirtækin verða rekin með hagnaði en afkoman verður verri en í fyrra.“

Óþarfi að hrófla við því sem vel gengur

Hvers vegna hafið þið ekki sóst eftir að selja önnur bílamerki en Toyota (að ógleymdu lúxusmerkinu Lexus sem er í eigu þess)?

„Toyota er firnasterkt vörumerki sem hefur gengið vel hér á landi. Það hefur því ekkert í rekstrinum kallað á að bæta við öðru vörumerki. Það

kallar á mikla vinnu að sinna framleiðanda vel, við sendum þeim töluvert af upplýsingum í hverri viku. Auðvitað höfum við leitt hugann að því þegar komið hafa upp slík tækifæri en alltaf komist að sömu niðurstöðu; reksturinn gengur vel eins og hann er núna og óþarfi að hrófla við því sem vel gengur.

Toyota er verðmætasta vörumerkið af öllum bílaframleiðendum. Þeir setja meiri fjármuni í rannsóknir og þróun en nokkur annar bílaframleiðandi. Toyota var að meðaltali með lægstan útblástur af öllum bílaframleiðendum sem selja í Evrópu. Jafnvel þótt ekki sé boðið upp á hefðbundna rafmagnsbíla er hybrid-kerfið að skila miklum árangri á þessu sviði.

Auðvitað höfum við alltaf augun opin, ekki bara hér á landi, heldur almennt fyrir því hver þróunin verður.“

Fjárfesta í tengdum rekstri

Þið Kristján Þorbergsson, viðskiptafélagi þinn, hafið engu að síður verið reiðubúnir til að fjárfesta í tengdum rekstri í gegnum UK fjárfestingar, móðurfélag Toyota. Þið fjárfestuð í Bílanausti í ár og Kraftvélum árið 2017.

„Við erum að reyna að breikka starfsemi okkar á því sviði sem við þekkjum best; bílabransann.“

Er sala á vinnuvélum (það er hjá Kraftvélum) til þess að gera svipuð og sala á bílum?

„Reksturinn er nokkuð ólíkur en að hluta til skarast hópur viðskiptavina. Tengingin við Kraftvélar stendur á gömlum merg. Páll Samúelsson sem rak Toyota um árabíl átti einnig Kraftvélar allt þar til hann seldi fyrirtækjaumsvif sín árið 2005. Hann seldi Kraftvélar í janúar það ár og Toyota í desember. Fyrirtækin hafa átt í samstarfi en Kraftvélar selja til dæmis Toyota-lyftara.

Við þekktum fyrirtækið vel en tækifærið sem við stóðum frammi fyrir fólst í hve miklar vega- og byggingarframkvæmdir eru fram undan á næstu tíu til fimmtán árum.“

Hafið þið gert einhverjar breytingar á rekstri Kraftvéla?

„Nei, en við höfum komið að okkar hugmyndafræði eins og hvað varðar ferla, þjónustu, kostnaðaraðhald og utanumhald en það eru engar stórkostlegar breytingar í farvatninu.“

En hafið þið gert breytingar á rekstri Bílanausts?

„Bílanaust hafði verið lokað vegna gjaldþrots í einn og hálfan mánuð þegar við kaupum reksturinn og opnuðum allar verslanirnar að nýju. Við erum í þeim fasa að ná utan um starfsemina. Bílanaust hafði misst einhver umboð og við erum að afla annarra í staðinn.

Þetta er í raun eins og að byrja rekstur upp á nýtt. Þetta er ekki eins og að kaupa fyrirtæki sem er í rekstri. Það þarf líka að ná upp nýjum takti í fyrirtækinu, það hafði lengi stefnt í gjaldþrot og því er takturinn ekki sá sami og ef starfsfólk hefði verið fullvisst um að reksturinn myndi ganga upp.“

Hvers vegna varð Bílanaust gjaldþrota?

„Ég veit það ekki. Í grunninn held ég að vandinn hafi falist í að þá sem keyptu reksturinn af N1 skorti þekkingu á þessum rekstri. Hver og einn geiri hefur sitt tungumál og þeir höfðu ekki aflað sér nægrar þekkingar til að ná góðum tókum á rekstrinum.“

Tækifæri þegar hagkerfi kólna

Hvernig horfir það við þér að hafa keypt tvö fyrirtæki, til þess að gera nýlega, nú þegar hagkerfið er að kólna?

„Tækifærin til að kaupa fyrirtæki skapast yfirleitt þegar hagkerfið er að kólna. Í uppsveiflu eru fyrirtækin oft verðlögð of hátt enda er þá alla jafna gert ráð fyrir að tekjur muni aukast áfrá ári. Þegar hægja tekur á efnahagslífinu verður verðlagningin á fyrirtækjum eðlilegri. Okkur líður vel með að hafa keypt fyrirtækin á þessum tímapunkti.“

Endurskipulagning á leiðakerfi skilar árangri

Er kostnaðarstrúktúr Icelandair Group sjálfbær?

„Já, hann er það. Það voru gerð mistök við skipulagningu á leiðakerfi flugfélagsins sem við erum að vinda ofan af að einhverju leyti. Sú vinna er farin að skila árangri. Enn fremur erum við enn að ná utan um þann vanda sem skapaðist við kyrrsetningu Boeing 737 MAX flugvélna. 25 prósent af flugáætlun sumarsins byggðu á flugvélum sem við gátum ekki nýtt. Það varð því að leigja flugvélar sem er kostnaðarsamt.

Margir gera sér ekki grein fyrir því hve viðtækar afleiðingar kyrrsetningin hafði á rekstur Icelandair. Viðskiptamódel

Lexian sem ég lærði var að halda alltaf áfram og tryggja að fyrirtækið sé enn starfandi þegar góð ár koma. Lykillinn er að finna leiðir til að komast í gegnum skaflinn.

Hvernig horfa efnahagsmálin við þér?

„Það er mikilvægt að hafa í huga að aðstæður í hagkerfinu eru með allt öðrum hætti en fyrir hrun. Þá var gjaldeyrisvarafórðinn um 80 milljarðar króna. Nú er hann rúmlega 800 milljarðar króna.

Skuldsetning heimila og fyrirtækja er með allt öðrum hætti en við hrunið. Hún er mun minni núna og við erum því betur í sveit sett til að takast á við niðursveiflu. Þjóðin á nú um 20 prósent meira en hún skuldar. Að því sögðu skuldaði hið opinbera lítið sem ekkert við hrunið en til að mæta áfallinu voru slegin lán.

Ferðaðþjónustan hefur bæst við sem gjaldeyrisskapandi atvinnuvegur og er heilt yfir í ágætu horfi. Sjávarútvegurinn er áfram hryggjarstykkíð í efnahagslífi þjóðarinnar og okkur hefur auðnast að byggja upp stóriðju og öflug þekkingarfyrirtæki.

Mín skoðun er að við sem þjóð höfum líklega aldrei staðið betur. Við megum því horfa bjartsýn fram á veginn og þurfum ekki að vera þjökuð af svartnætti hvað framtíðina varðar.

Það er ekki þar með sagt að lífið sé dans á rósum fyrir alla. Vissulega glíma margir einstaklingar við erfiðleika og þeim þarf að rétta hjálparhönd. Ýmis fyrirtæki hafa verið stofnuð á röngum forsendum og þeim gengur illa. Þegar vel gengur í einhverri atvinnugrein munu alltaf margir stökkva á vagninn. Það er gömul saga og ný. En jafnvel þótt horfst sé í augun við þá staðreynd erum við ótrúlega vel stödd.

Staða okkar sem þjóðar er það sterk að niðursveiflan verður ekki djúp. Við munum komast hratt úr henni vegna þess hve styrkum fótum hagkerfið stendur. Það getur tekist á við áföll og getur haldið áfram að sækja fram.

Vonandi verður óvissan minni með haustinu og þá mun fólk og fyrirtæki vonandi láta aftur til sín taka.“

Fyrst þú ert svona jákvæður, hvernig horfa launahækkanir við þér?

„Kjarasamningar voru almennt vel heppnaðir. Þeir eru hins vegar íþyngandi fyrir mannaflsfrekar atvinnugreinar eins og ferðaðþjónustu, byggingariðnað og veitingastaði. Það er ekki hægt að fleyta launahækkunum að fullu út í verðlagið og það tekur á.

Íslandshótel voru til dæmis að birta uppgjör fyrir sex mánuði ársins. Án þess að ég hafi kafað ofan í árshlutareikninginn þá tapaði hótelsamstæðan 184 milljónum króna á tímabilinu, samanborið við 293 milljóna króna hagnað árið áður. Kjarasamningar juku kostnað

Icelandair byggist á því að koma Evrópubúum sem ætla til Bandaríkjanna til Keflavíkur og ferja þá svo áfram á áfangastað. Hið sama gildir um Bandaríkjamenn og Kanadamenn sem ætla til Evrópu.

Það hefði verið mun auðveldara að takast á við kyrrsetninguna ef Icelandair væri að fljúga tíu sinnum á dag á tiltekinn áfangastað og tvær af vélunum væru kyrrsettar í stað þess að sækja farþega yfir hafið og dreifa þeim svo um Evrópu. Það er vegna þess að flugvélnar sem þarf til eru misstórar og því er verið að endurraða farþegum í flugvélar sem eru ýmist stærri eða minni. Það flækir verkefnið.“

mannaflsfrekra fyrirtækja en laun hótela á Íslandi sem hlutfall af tekjum voru fyrir hækkunina hærri en víða annars staðar.“

Fordæmalaust ár hjá Icelandair

Í ljósi þess að þú nefnir ferðaðþjónustuna. Þú ert stjórnarformaður Icelandair Group. Hvernig horfir staða flugfélagsins við þér?

„Þetta ár hefur verið fordæmalaust í rekstri fyrirtækisins. Starfsfólkið gat ekki haft nein áhrif á það að Boeing 737 MAX flugvélnar voru gallaðar og því kyrrsettar en það hefur gert sitt allra besta til að leysa úr stöðunni. Það liggur ljóst fyrir að Boeing gerir ráð fyrir að bæta fyrir þetta tjón. Í sex mánaða uppgjöri flugvélaframleiðandans voru gjaldfærðar háar fjárhæðir.“

Heldur þú að bæturnar verði í formi reiðufjár?

„Þetta verða klárlega peningar með einum eða öðrum hætti. Viðræður eru ekki hafnar en ég sé fyrir mér að hluti verði reiðufé. Ég veit ekki nákvæmlega hvernig tjónið verður bætt.“

Eru íslensk flugfélög ósamkeppnishæf vegna hás launakostnaðar?

„Nei, það er of djúpt í árinni tekið. Það er erfitt að bera saman launakostnað Icelandair við erlend flugfélög vegna þess að félagið er byggt upp með öðrum hætti en gengur og gerist. Icelandair sinnir til dæmis eigin viðhaldsþjónustu og hefur því á launaskrá fjölda flugvirkja. Önnur flugfélög útvista yfirleitt þeim verkefnum. Þau bera kostnað af viðhaldi en hann birtist í öðrum rekstrarliðum en launakostnaði.

Grunnvandinn felst ekki í háum launum heldur nýtingu starfsfólks, einkum flugáhafna. Erlendis þurfa starfsmennirnir að fljúga meira en samið hefur verið um hér á landi. Icelandair þarf því fleira starfsfólk til að fljúga sömu leið og önnur flugfélög.

Aftur á móti sé ég ekki hvernig hægt er að reka lággjaldaflugfélag og greiða íslensk laun í samkeppni við fyrirtæki eins og Wizz air sem er með höfuðstöðvar í Ungverjalandi og greiðir því lág laun. Það er ekki hægt að keppa við það frá Íslandi.“

Hefur þú trú á áformum bandarísku athafnakonunnar Michelle Ballarín um að endurreisa WOW air og forsvarsmanna WAB air sem vilja stofna flugfélag í sama anda og WOW air?

„Ég hef ekki forsendur til að meta það. Það fljúga 26 flugfélög til Íslands í sumar og ef það bætast við eitt eða tvö flugfélög mun Icelandair standa það af sér. Við munum standa okkur í samkeppninni óháð því hvar keppinauturinn er staðsettur. Norwegian er til að mynda í Noregi og flýgur frá Íslandi til Barcelona og mun fljúga héðan til Tenerife.“

Keyptu umboðið eftir hrun

Hvernig vannstu þig upp? Fyrir hrun varstu launamaður hjá Toyota en nú áttu helmingshlut í umsvifamiklu fyrirtæki sem á Toyota umboðið, Kraftvélar og Bílanaust. Auk þess áttu hlut í Bláa lóninu og fjárfestir fyrir 100 milljónir í Icelandair fyrir ári.

„Ég hef ávallt sinnt þeim verkefnum sem ég hef tekið að mér af dugnaði og heiðarleika. Okkur Kristjáni Þorbergssyni fjármálastjóra bauðst að kaupa bílaumboðið í kjölfar hrunsins. Það lá fyrir að viðskiptabankinn ætlaði að leysa fyrirtækið til sín í því skyni að selja það áfram.

Bílaframleiðandinn Toyota tapaði ekki krónu á viðskiptum við okkur í kringum hrunið. Við settum bílana ekki á útsölu og gættum vel að vörumerkinu. Af þeim sökum vildi bílaframleiðandinn að við Kristján myndum kaupa bílaumboðið og reka það áfram. Við vinnum vel saman en erum sagðir ólíkir. Hann er afar flinkur og þetta hefur gengið afar vel hjá okkur.

Fjárfestingin í Bláa lóninu kom þannig til að ég var á árum áður framkvæmdastjóri Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins. Sjóðurinn átti hlut í fyrirtækinu og ég sat í stjórn þess. Hálfu ári eftir að ég lét af störfum sem framkvæmdastjóri og sagði mig úr stjórn Bláa lónsins bað Grímur Sæmundsen, stofnandi fyrirtækisins, mig um að setjast aftur í stjórnina.

Fyrir mörgum árum var stjórn og starfsmönnum boðið að kaupa í Bláa lóninu og ég keypti fyrir litla fjárhæð. Og þegar það hefur boðist hef ég keypt hluti í fyrirtækinu.

Bláa lónið er einfaldlega ævintýri. Það er ótrúlegt hvernig fyrirtækið hefur blómstrað og það byggir á sýn Grims og fjölgun ferðamanna. Hann hefur auk þess valið með sér góðan hóp af stjórnendum og stjórn.

Lífið er einfaldlega þannig að það er ekki bein lína sem hallar upp á við heldur þarf stöðugt að halda áfram þótt á móti blási. Þetta snýst um að hafa trú á því sem þú ert að gera, taka fleiri réttar ákvarðanir en rangar.

Ég er í grunninn áhættufælinn en er til í að taka áhættu þegar ég er búinn að reikna mig í gegnum hana – án þess að fara yfir um í Excel.“

Nú eru erfiðleikar í efnahagslífinu, samdráttur í bílasölu og Icelandair er í mótvindi. Hugsarðu stundum hvort þú sért að dreifa kröftum þínum of mikið? Þú stýrir Toyota og systurfyrirtækjum, ert stjórnarformaður Icelandair Group og situr í stjórn Bláa lónsins.

„Já, ég hef leit hugann að því. Þetta fyrirkomulag kallar á langa vinnudaga og það er erfitt að taka frí. Þegar ég er í fríi er ég alltaf í sambandi við vinnuna. Það er hægt að vinna undir svona miklu álagi í ákveðinn tíma. En lykillinn að þessu er að mér þykir þetta óhemju skemmtilegt.

Mitt fyrsta verk á morgnana er að athuga hvort allar flugvélar Icelandair hafi tekið á loft á réttum tíma. Ég reyni að fara eins oft og ég get í sýningarsalinn í Kaptúni, heilsa upp á viðskiptavinum og hlusta á hvað þeir hafa að segja. Ef það eru bílasýningar um helgar mætum við Kristján og hittum fólk. Bláa lónið tekur minnstan tíma af þessu.

Jafnvel þótt undanfarin tvö ár hafi verið strembin hjá flugfélaginu þykir mér starfið enn skemmtilegt. Ef ég myndi mæta hér eða annars staðar og stynja því allt væri svo erfitt og leiðinlegt væri ég löngu hættur.

Ég lærði dýrmæta lexíu þegar ég var fjármálastjóri Vinnslustöðvarinnar. Sjáðu til: Útgerðir sameinuðust í miklum mæli í Vestmannaeyjum á árunum 1991 til 1992. Íslandsbanki stýrði að miklu leyti þeirri vinnu vegna erfiðleika í sjávarútvegi á þeim tíma.

Það er svæflur í rekstri eins og útgerða, bílasölu og ferðaðþjónustu. Lexian sem ég lærði var að halda alltaf áfram og tryggja að fyrirtækið sé enn starfandi þegar góð ár koma. Lykillinn er að finna leiðir til að komast í gegnum skaflinn.

Árið 1994 kom nefnilega stærðarinnar loðnuvertið. Fram að því gekk rekstur Vinnslustöðvarinnar illa. Og þá skipti höfuðmáli að fyrirtækið var enn starfandi til að grípa gæsina.“

Grænkerar – er bylting í vændum?

Tómas Bjarnason
sviðsstjóri
mannauðs-
rannsókna
og ráðgjafar
Gallup

Friðrik Björnsson
viðskiptastjóri
hjá markaðs-
rannsóknum
Gallup

Vegan, vegetarian, grænmetisæta og grænkerar (íslenska hugtakið yfir vegan) eru hugtök sem heyrast æ oftar, en öll lýsa þau mataræði sem byggist á því að hætta neyslu kjöts.

Í vegan mataræði er sneitt algerlega hjá dýraafurðum, á meðan grænmetisætur kunna að borða mjólkurvörur, egg og aðrar dýraafurðir, þó að þær neyti ekki kjöts eða fisks. Þá er „pescatarians“ heiti yfir þá sem borða ýmiskonar sjávarfang, þó að þeir neyti ekki kjöts.

Ástæður þess að fólk velur að sneiða hjá dýraafurðum eru eftirfarandi:

- Dýraverndunarsjónarmið
- Umhverfissjónarmið
- Heilsufarsástæður
- Trúarástæður
- Aðrar persónulegar ástæður

Hlutfall mannfjölda sem telst grænmetisætur og grænkerar er enn sem komið er lágt í flestum löndum. Þó er umtalsverður hluti Indverja grænmetisætur eða tæplega þriðjungur. Samkvæmt tölum Gallup í Bandaríkjunum segjast tæplega einn af hverjum tíu vera grænmetisætur; 5-6% telja sig grænmetisætur og til viðbótar eru um 2-3% sem telja sig grænkerar (vegan), en þetta hlutfall hefur litið breyst frá 2012.

Framleiðsla og kaup fólks á grænkeramatvöru hafa þó aukist mikið í nágrannalöndunum. Sem dæmi má nefna að Max hamborgarakeðjan í Svíþjóð hefur tífaldað sölu á grænmetisborgurum á 10 árum og bandaríska fyrirtækið „Beyond Meat“ hefur notið gríðarlegrar velgengni allt frá því að það var stofnað árið 2009. Fyrirtækið

framleiðir borgara, pylsur og fleira með hráefni úr jurtaríkinu. Þá bást jákvæðar fréttir af gengi bresku bakariskeðjunnar Greggs, ekki sist vegna nýrrar vöru sem hún kynnti í upphafi árs: Vegan-útgáfu af pylsuhorninu svokallaða, einum af vinsælli réttum bakarísins.

Hefur neysla kjötvara breyst á Íslandi?

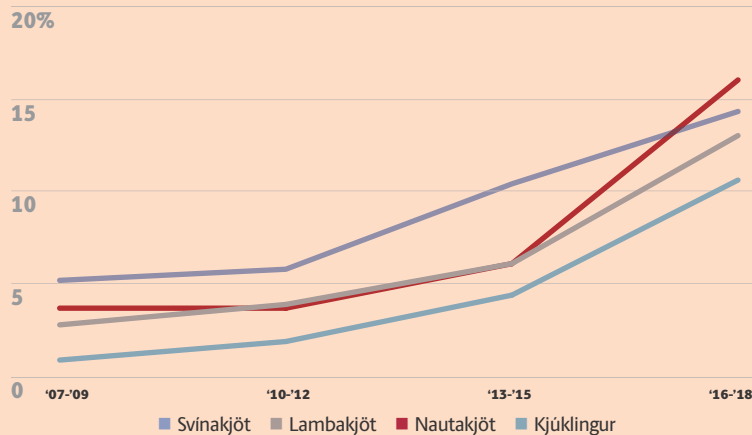
Neyslukönnun Gallup sýnir að þrátt fyrir að hlutfall hánotenda (þeirra sem borða kjöt vikulega eða oftar) hafi að mestu staðið í stað hefur lágnotendum (þeim sem borða kjöt aldrei eða sjaldnar en einu sinni á ári) fjölgað verulega. Til að mynda var hlutfall þeirra sem aldrei borða svínakjöt 3,8% að meðaltali á árunum 2007-2009 en hækkaði í 6,3% að meðaltali árin 2016-2018.

Þrátt fyrir stækkandi hóp þeirra sem aldrei neyta aðurnefndra kjötvara hefur neysla og framleiðsla á sumum dýraafurðum eins og mjólk og eggjum verið að aukast. Framleiðsla á mjólk hefur aukist um 26% og framleiðsla á eggjum um 65% síðan 2008. Neyslukönnun Gallup sýnir svipaða mynd og stóráukna neyslu Íslendinga á eggjum.

Fleiri áhugaverðar breytingar hafa orðið á matarvenjum Íslendinga. Til að mynda hefur hlutfall þeirra sem borða brauð fimm sinnum í viku eða oftar lækkað úr 67% á árinu 2008 í 38% árið 2018 og hlutfall þeirra sem nota majones vikulega eða oftar hefur hækkað úr 12% í 23%. Breytt neysla á þessum

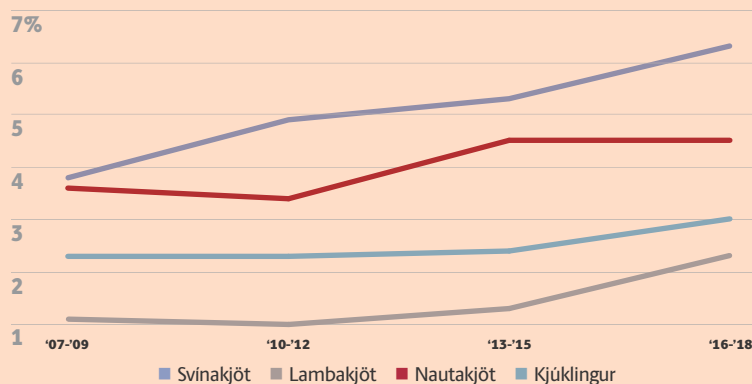
Hlutfall ungra kvenna (18-24 ára)

sem segjast aldrei borða svínakjöt, lambakjöt, nautakjöt eða kjúkling

Hlutfall 18 ára og eldri

sem segjast aldrei neyta svínakjöts, lambakjöts, nautakjöts og kjúklings

afurðum gæti tengst ýmsum vinsælum kúrum og matarvenjum sem hvetja til neyslu á prótein- og fituríku mataræði í stað kolvetna, sem getur til viðbótar hvatt til aukinnar neyslu á kjöti og fiski, en einnig á smjöri og kolvetnasnaudu grænmeti eins og blómkáli. Könnun sem Gallup framkvæmdi á vormánuðum 2019 studdi þetta og þar kom í ljós að ríflega 7% Íslendinga fylgdu ketó- eða lágkolvetnafæði.

Breytingar á neyslu Íslendinga á kjötvörum hafa verið mjög ólíkar eftir lýðfræðihópum.

Neysla ungra kvenna (18-24 ára) hefur tekið hvað mestum stakkaskiptum á undanförunum árum. Hlutfall ungra kvenna sem aldrei borða kjöt hefur margfaldast frá árinu 2007 og mestu breytingarnar hafa orðið á síðustu tveimur árum. Að meðaltali sögðust rúm 5% kvenna aldrei borða svínakjöt á árunum 2007-2009 en þetta hlutfall nær þrefaldaðist á árunum 2016-2018. Mun stærri breytingar urðu þó á neyslu ungra kvenna á nautakjöti og lambakjöti þar sem hlutfall þeirra sem aldrei borða nautakjöt og lambakjöt 4- til 5-faldaðist ef borin eru saman meðaltöl árunna 2007-2009 og 2016-2018. Enn fleiri sögðust vera hætt að borða kjúkling þegar borin eru saman sömu tímabil.

Enn sem komið er er það þó aðeins litið hlutfall af þjóðinni sem neytir einiskis kjöts. Í könnun Gallup á vormánuðum ársins 2019, þar sem spurt var hvort fólk væri á sérstöku mataræði eða kúr, kemur fram að tæplega 3% landsmanna skilgreindu mataræði sitt sem grænmetisfæði og til viðbótar skilgreindi 1% mataræði sitt sem vegan. Þessar tölur benda til áframhaldandi hækkunar á hlutfalli þeirra sem velja grænmetisfæði og hafa hætt að borða kjöt.

Ljóst er að neysluvenjur fólks hafa tekið miklum stakkaskiptum á liðnum árum, bæði hér á landi og erlendis. Grænmetisfæði virðist höfða sérlega vel til ungra kvenna. Miðað við hratt hækkandi hlutfall þeirra sem neyta ekki kjötvara hér á landi og vaxandi áhuga á umhverfismálum finnast fáar vísbendingar um annað en áframhaldandi vöxt grænmetisfæðis og verður til framtíðar áhugavert að sjá hvort mögulegur vöxtur verði fyrst og fremst innan núverandi markhóps eða hvort neysluhópurinn muni breikka, þannig að grænmetisfæði verði algengara meðal karla og þeirra sem tilheyra eldri kynslóðum. Spurningin er hvort grænkerabylting sé í vændum?

Algjörlega hnökralaust

Vodafone hentar mínum rekstri best. Þau hafa þjónustað okkur með allt sem þarf, algjörlega hnökralaust.

Nánar á vodafone.is/fyrirtaeki

Framtíðin er spennandi.

Ertu til?

vodafone

fyrirtaeki

DÖGG
SÍÐAN 1977

Alltaf til taks

Töluverður tími fer í að leika með liti

Svipmynd

Anna Björk Bjarnadóttir

Nám: Upphaflega íþrótafræðingur frá Ungverjalandi og Noregi, síðan framhaldsnám í stjórnun og stefnumótun frá TDC, DIEU og Wharton.

Störf: Framkvæmdastjóri hjá Advania síðan 2018. Þar áður framkvæmdastjóri og stjórnunarráðgjafi Expectus til fimm ára. framkvæmdastjóri tæknisviðs og einstaklingssviðs Símans í tæp sex ár. Sit og hef setið í fjölda stjórna og félagasamtaka, er formaður Norsk-íslenska viðskiptaráðsins, sit í stjórn Viðskiptaráðs Íslands og Útflutnings- og markaðsráðs Íslands.

Fjölskylduhagir: Gift Tómasi Holton kennara. Við eigum þrjú börn, Tómas Heiðar (28), Bergþóru (25) og Bryndisi (8).

Anna Björk Bjarnadóttir var ráðin framkvæmdastjóri ráðgjafar og sérlausna hjá Advania síðasta haust en áður leiddi hún ráðgjafarfyrirtækið Expectus. Anna segist hafa teiknað og málað síðan hún man eftir sér og mun hún halda sína fyrstu einkasýningu í október.

Hver eru þín helstu áhugamál?
Ég hef teiknað og stundað íþróttir síðan ég man eftir mér. Skemmtilegast er að vera í eigin heimi og teikna og mála, en ég hef smám saman verið að opna meira á þann hluta og er að fara að halda mína fyrstu einkasýningu í október. Það fer því töluverður tími í að leika með liti þessa dagana. Samantekin ráð stórfjölskyldunnar í gjafafjórðingum þegar ég varð fimmtug hafa orðið til þess að ég er að detta á bólakaf í golfið. Íþrótt sem ég hélt að mér myndi aldrei finnast skemmtileg en verð að viðurkenna að á bara fjári vel við mig.
Hvernig er morgunrútinan þín?
Hún er sífellt að breytast enda með gráa fiðringinn fyrir allan peninginn og alltaf að finna mig sem miðaldra kona. Núna er það jóga í tuttugu mínútur og hugleiðsla í aðrar tuttugu, áður en ég yti við sofandi örverpinu sem var að byrja í þriðja bekk. Hún lætur mig halda að ég sé ekki eins gömul og háraliturinn segir til um. Við mæðgur eigum svo gæðastund

Anna Björk hefur viðtæka reynslu úr viðskiptalífínu og áralanga stjórnunarreynslu úr tæknigeiranum. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

þangað til hún fer í skólann og þá bý ég mér til kaffibolla sem ég sötra á leiðinni í vinnuna.
Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?
Tvímælalaust bókin Karitas án titils eftir Kristínu Marju. Sú bók og Óreiða á striga eru mínar uppáhaldsbækur og hafa djúpstæð áhrif í hvert sinn sem ég les þær en það geri ég reglulega. Ég er síðan alæta á fréttir og hvernig heimsmyndin okkar er að þróast, þannig að netmiðlar taka mikinn tíma, stundum einum of.
Hver hafa verið mest krefjandi verkefnin undanfarin misseri?
Að setja mig inn í nýtt starf í nýju fyrirtæki og aðrar hliðar upp-

lýsingatækninnar en ég hef áður kynnst. Það hefur jafnframt verið mjög spennandi, og gefandi að kynnst öllu því hæfileikaríka fólki sem vinnur með mér hjá Advania.
Hvað áskoranir og tækifæri eru fram undan á þínu sviði?
Það felast gríðarleg tækifæri í upplýsingum og tækni og þeirri þróun sem nú fer fram á ljóshraða. Áskorunin er að velja og hafna í takt við framtíðarsýn. Hvernig og hvar eigi að nýta þessi tækifæri og gleyma því ekki að tæknibreytingar nýtast eingöngu ef við hugum að fólkinu og menningunni sem á að virkja þær til framfara. Skýr stefna um það hvernig tækni og upplýsingar geta stutt við heildarstefnu

●● Skemmtilegast er að vera í eigin heimi og teikna og mála, en ég hef smám saman verið að opna meira á þann hluta og er að fara að halda mína fyrstu einkasýningu í október.

og árangursmarkmið og markviss innleiðing eru að mínu mati gullpotturinn við enda regnbogans.
Ef þú þyrftir velja allt annan starfsframa, hver yrði hann?
Þá yrði ég myndlistarkona. Vitandi hversu mikill þekkingaröflunar- og miðlunarfíkill ég er, myndi það sjálfsagt alltaf innihalda kennslu og ráðgjöf því tengda.
Hvar sérðu þig eftir 10 ár?
Á svipuðum slóðum og í dag. Ég verð þar sem ég nýtist í að hjálpa fólki að ná árangri á sinu sviði, hvort sem það eru samstarfsmenn eða viðskiptavinir. Svo dútla ég mér í myndlistinni og golfinu með.

Íslandsbanki hættir föstu samstarfi um auglýsingar

Íslandsbanki hefur ákveðið ljúka föstu samstarfi við auglýsingastofuna Brandenburg og sinna markaðsmálum innanhúss í meiri mæli en áður hefur verið. Þetta staðfestir Edda Hermannsdóttir, forstöðumaður samskipta, greiningar og markaðsmála hjá Íslandsbanka, í samtali við Markaðinn. „Íslandsbanki mun innan tíðar ekki vera með fastan samstarfs-samning við auglýsingastofur og lýkur því föstu samstarfi við Brandenburg. Við höfum átt einkar gott samstarf við Brandenburg og uppskorið eftir því á undanförunum árum,“ segir Edda.
„Bankaumhverfið er að breytast mikið og samhliða því förum við í stefnuvinnu með markaðsmál bankans. Í kjölfarið var ákveðið að vera ekki með fastan samning við auglýsingastofu en áfram verður unnið með auglýsingastofum og framleiðslufyrirtækjum að stærri

●● Bankaumhverfið er að breytast mikið og samhliða því förum við í stefnuvinnu með markaðsmál bankans.

Edda Hermannsdóttir, forstöðumaður samskipta, greiningar og markaðsmála hjá Íslandsbanka.

verkefnum en minni verkefni verða unnin af markaðsfólki bankans.“ Þá segir hún að unnið verði að öðrum stefnuáherslum. Þannig verði horft meira til jafnréttismála hjá þeim aðilum þar sem auglýsingar bankans birtast og enn frekari áhersla verði lögð á umhverfismál í markaðsstarfi bankans. – þfh

Kaldalón skráð á markað á föstudaginn

Fasteignaþróunarfélagið Kaldalón verður skráð á First North markaðinn næstkomandi föstudag. Forsvarsmenn Kaldalóns hafa að undanförunu fundað með lífeyrissjóðum og markaðsaðilum til að kynna félagið.
Jónas Þór Þorvaldsson, framkvæmdastjóri Kaldalóns, var í ýtarlegu viðtali í Markaðinum um miðjan júlí. Þá var verið að ljúka um 400 milljóna króna hlutafjáraukningu frá bæði nýjum og núverandi hluthöfum til þess að hækka hlutféð í 3,7 milljarða fyrir skráningu. Útilokaði hann ekki aðra hlutafjáraukningu á næstu misserum ef félagið myndi ráðast í ný og stór verkefni. „Það má reikna með því að Kaldalón muni vaxa umtalsvert eftir skráninguna,“ sagði Jónas Þór. Kaldalón samdi nýlega við alþjóðlegt verktakafyrirtæki, Rizzani De Eccher, sem er 100 ára gamalt ítalskt fjölskyldufyrirtæki með yfir milljarð evra í árlega veltu og starfsemi í fleiri en 100 löndum.

Jónas Þór var ráðinn framkvæmdastjóri í byrjun sumars. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

Samstarfið mun vera lykilþáttur í að ná markmiðum Kaldalóns um hagkvæma uppbyggingu. Uppfærður hluthafalisti Kaldalóns sýnir að einkahlutafélagið RES, sem er í eigu hjónanna Nönnu Bjarkar Ásgrímsdóttur og Sigurðar Bollasonar, er stærsti hluthafinn með 13,4 prósentu hlut. Gunnar

Henrik B. Gunnarsson og Lovísa Ólafsdóttir eru næststærst með 12,6 prósentu hlut í gegnum Investar. Á meðal annarra hluthafa eru Ingibjörg Pálmadóttir, sem á Torg, útgáfufélag Fréttablaðsins, og Jón Ásgeir Jóhannesson. Þau eiga 8,2 prósentu hlut í gegnum 24 Development Holding. – þfh

Skotsilfur

Saman í stjórn

Í liðinni viku komust dýr starfslok fyrirverandi banka- stjóra Arion banka aftur í fjölmiðla. Greint var frá því að Kirstin Þ. Flygenring, fulltrúi Bankasýslunnar í stjórn, hefði samþykkt samning bankastjórans en þó með „semingi“ eins og hún sagði sjálf. Stuttu síðar kom í ljós að **Guðrún Johnsen**, fulltrúi VR í stjórn Lífeyrissjóðs verzlunarmanna, hefði verið stjórnarformaður þegar samningurinn var blessaður. Stjórn Arion var ekki sú eina þar sem leiðir Kristínar og Guðrúnar lágu saman. Þær sitja nefnilega saman í stjórn Gegnsæis – Samtaka um spillingu.

Fleiri íslenskir stjórar

Mögulega þarf að stokka þurfi upp rekstur Icelandair Group nokkrum sinnum áður en rétti takturinn finnst. Icelandair, sem **Bogi Nils Bogason** hefur stýrt í um eitt ár, hefur verið líkt við SAS, tveir gamlir risar að reyna að fóta sig í nýju landslagi. SAS tilkynnti í gær sparnaðaraðgerðir, meðal annars breytingar á yfirstjórn, í því skyni að auka hagræði og skerpa á ábyrgð stjórnenda. Athygli vekur að framkvæmdastjórn SAS er fámennari en hjá Icelandair sem er engu að síður nokkuð minna félag.

Ítalskur risi

Eflaust myndu margir fagna því ef Costco-áhrifa gætti á meðal bygg- ingarverktaka. Það verður fróðlegt að fylgjast með því hvort verktakar muni sameina krafta sína, meðal annars til að mæta aukinni samkeppni frá ítalska verktaka- fyrirtækinu Rizzani de Eccher. Það komst fyrst í fréttir vegna sam- starfs við fasteignapróunarfélagið Kaldalón, sem **Jónas Þór Þorvalds- son** stýrir og mun einnig koma að milljarða framkvæmdum NATO á Keflavíkurflugvelli. Ítalirnir státa af meiri stærðarhagkvæmni en þekk- ist hér og verður forvitnilegt að sjá hvort stjórnendum fyrirtækisins takist að nýta þann styrkleika í fámennu og afskekktu landi.

Risasamruni á sigarettumarkaðinum í bígerð

Sigarettuframleiðandinn Philip Morris International er í viðræðum við fyrirtækið Altria um að sameinast að nýju. Gangi sameiningin í gegn verður sameinað fyrirtæki stærsti sigarettuframleiðandi heims með markaðsvirði upp á 200 milljarða Bandaríkjadala. Philip Morris og Altria voru slitin í sundur fyrir ellefu árum vegna hægari vaxtar á Bandaríkjamarkaði og hættu á inngripum samkeppnisyfirvalda. NORDICPHOTOS/GETTY

Einokunarsalar

Agla Eir Vilhjálmsdóttir sérfræðingur á lögræðisviði Viðskiptaráðs

Þegar kemur að kaupum og sölu fyrirtækja er að mörgu að huga og ýmis álitaefni blasa við á fjölbreyttum sérsviðum, mörg hver sem eðli málsins samkvæmt skipta gríðarlega miklu máli fyrir aðila beggja vegna borðsins. Þá er nauðsynlegt að hafa til taks bestu fáanlegu sérfræðinga til að gæta þess að rétt sé staðið að málum. Stjórnvöld vilja nú meina að það séu eingöngu fasteignasalar, þrátt fyrir að álitaefnin sem blasi við geti verið ótengd þeirra sérsviði og sérþekkingu.

Afturhvarf til fortíðar
Árið 2015 var einkaréttur fasteignasala til sölumedeðferðar fyrir- tækja afnuminn með þeim rökum

að vandséð væri að menntun og reynsla fasteignasala veitti þeim meiri sérfræðiþekkingu til sölu atvinnufyrirtækja. Ekki þótti því rétt að útiloka aðra sérfræðinga, svo sem endurskoðendur og viðskiptafræðinga, frá því að veita milligöngu við sölu fyrirtækja. Það er í sjálfu sér ekki í frásögur færandi nema fyrir þær sakir að nú hyggjast stjórnvöld hverfa aftur til fyrra fyrirkomulags að hluta. Ný áform leggja til að fasteignasalar öðlist einkarétt á sölu félaga þar sem megin eign hins selda félags er fasteign eða fasteignir.

Hér virðist horft framhjá því að með breytingunni öðlast fasteignasalar mögulega einkarétt á sölu margra íslenskra fyrirtækja sem standa ekki beinlínis í fasteignarekstri, enda nokkuð algengt að stærsta einstaka eign félaga sé fasteign. Fasteignamat atvinnuhús- næðis fyrir 2019 var 1.116 milljarðar króna og til samanburðar voru allir rekstrarfjármunir allra fyrirtækja í viðskiptahagkerfinu metnir á 3.327 milljarða króna árið 2017. Því má varlega áætla að um þriðjungur allra rekstrarfjármuna íslenskra

Ekki er því að sjá að lagasetningin myndi hafa í för með sér neina breytingu frá núverandi vernd gegn peninga- þvætti.

fyrirtækja sé fölginn í fasteignum og í ljósi þess hve hátt hlutfallið er, er ekki hægt að útiloka að einka- rétturinn nái til fyrirtækja sem eiga stóran hluta fjármuna sinna bundinn í fasteign en stundi og hafi tekjur fyrst og fremst af ann- arri starfsemi en rekstri fasteigna. Ekki er hægt að sjá að það hafi orðið einhverjar breytingar frá árinu 2015 sem vikja til hliðar þeim sjónarmiðum sem þá stóðu fyrir afnámi einkaréttarins. Meginrök stjórnvalda fyrir því að endurvekja þennan einkarétt að hluta eru þó þau að verið sé að draga úr áhættu á peningaþvætti, þar sem fasteigna-

salar eru tilkynningarskyldir aðilar samkvæmt lögum um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka.

Illu rökstudd fórn
Þessar röksemdir standast þó ekki skoðun. Lögmenn, endurskoð- endur og fjöldi annarra starfsstétta er einnig tilkynningarskyldur samkvæmt fyrrgreindum lögum. Þetta eru starfsstéttir sem koma að stórum hluta í dag að sölu þeirra fyrirtækja er færa á undir einka- réttinn og ekki þótti rétt að útiloka á grundvelli sérfræðiþekkingar er einkarétturinn var afnuminn. Ekki er því að sjá að lagasetningin myndi hafa í för með sér neina breytingu frá núverandi vernd gegn pen- ingaþvætti, en þrátt fyrir það telja stjórnvöld mögulega fækkun pen- ingaþvættismála vega þyngra en áhrif lagasetningarinnar á sam- keppni um sölu félaga. Slík fórn verður að teljast afar illa rökstudd. Effyrirhugaðar breytingar þjóna engum samfélagslegum tilgangi, hvaða ályktun má draga aðra en þá að hér sé verið að gæta hagsmuna fámennrar stéttar?

Frumvarpið sem fellur um sjálft sig

SKOÐUN

Þorsteinn Friðrik Halldórsson

Drög að frumvarpi um breyt- ingar á verðtryggingunni liggja nú fyrir og mun það fela í sér verulegar breytingar á núverandi fyrirkomulagi en þó með viðtækum undanþágum. Hámarks- tími verðtryggðra lána verður styt- tur og öll ný verðtryggð lán til neyt- enda skulu verðtryggð með vístölu

neyslaverðs án húsnæðisliðar. Allar eldri skuldbindingar verða þó áfram á gömlu vísitölunni. Umsagnir um frumvarpið varpa ljósi á veikleikana sem í því felast. Markmið lagabreytingarinnar er að vernda lántaka með því að stuðla að hraðri eignamyndun og draga úr hættu á að eigið fé þeirra í húsnæði verði neikvætt. Aftur á móti hefur verið bent á að lántakarnir sem hafa mesta þörf fyrir vernd af þessu tagi séu einkum ungt fólk og tekjulágir, og þær viðtæku undanþágur sem kveðið er á um koma í veg fyrir að markmiðinu sé náð.

Enn fremur hefur verið bent á að settar hafi verið lagaskorður við óvarinni skuldsetningu vegna íbúðarkaupa í erlendum gjaldmiðli og að Fjármálaeftirlitið hafi þegar nýtt þær heimildir sem það hefur til að takmarka veðsetningu og greiðslubyrði. Þessar aðgerðir hafi dregið verulega úr líkum á því að eigið fé í íbúð geti orðið neikvætt. Þá benda höfundar greinargerðar frumvarpsins meira að segja á að árið 2009 hafi vísitala neyslaverðs án húsnæðis hækkað umtalsvert meira en vísitala neyslaverðs. Það er sem sagt búið að leggja

fram frumvarp sem á að leysa vanda sem er ekki lengur til staðar og því er sérstaklega ætlað að hjálpa hópum sem þó eru undanþegnir breytingunum. Frumvarpið er skiljanlegt í ljósi þess að það er hluti af skuldbind- ingum stjórnvalda vegna lífskjara- samningsins en hafa þarf í huga að þó að frumvarpið sé í raun tilgangs- laust þá er það ekki meinlaust. Það mun hefta kaupgetu sumra hópa á húsnæðismarkaði og lækka húsnæð- isverð. Auk þess er ýmsum vand- kvæðum háð að hafa eina vísitölu fyrir eldri skuldbindingar og aðra

fyrir nýjar. Samtök fjármála- fyrirtækja hafa réttilega bent á að þann- ig flækist stýring eigna og skuld- bindinga hjá fjármála- fyrirtækjum og lífeyrissjóðum. Afleiðingarnar geta verið verri lánskjör. Velta má fyrir sér hver vilji kann- ast við þetta frumvarp þegar upp er staðið. Hver muni tala fyrir því staðfastlega í pontu á Alþingi og hver muni verja það í fjölmiðlum af hörku. En hugsanlega verður reynt að koma því hljóðlega í gegn svo að þessi undarlega niðurstaða kjarasamninganna fái sem minnsta athygli.

VÍKURVAGNAR EHF

MIKIÐ ÚRVAL AF KERRUM FYRIR IÐNAÐARMENN OG VERKTAKA

STYRKUR, ÞJÓNUSTA og ÁREIÐANLEIKI

Víkurvagnar ehf. - Hyrjarhöfði 8. - 110 Reykjavík

Sími 577-1090 - www.vikurvagnar.is - sala@vikurvagnar.is

Stjórnar- maðurinn

Bólgulögmálið

Deilur eru komnar upp milli breska ríkisútvarpsins, BBC, og ríkisstjórnarinnar vegna útvarpsgjalds fyrir eldri borgara, en hið opinbera hefur hingað til greitt gjaldið fyrir þá sem eru eldri en 75 ára. Í þjónustusamningi milli BBC og breskra stjórnvalda frá 2015 voru gerðar tiltekna breytingar á innheimtu útvarpsgjalds. Í þeim fólst meðal annars að BBC varð í fyrsta skipti heimilt að innheimta gjaldið vegna áhorfs á netinu, og að útvarpsgjald var í fyrsta skipti tengt verðbólgu. Í þessu fólst auðvitað tekjuaukning fyrir BBC, sem á móti samþykkti að bera fjárhagslega ábyrgð á ívilnunum í þágu eldri borgara frá og með árinu 2020.

Útvarpsstjóri BBC taldi samkomulagið á sínum tíma mikinn sigur fyrir BBC. Nú er komið að því að efna þann hluta sem snýr að niðurgreiðslu fyrir eldri borgara, en þá er annað hljóð komið í strokkinn. Forsvarsmenn stofnunarinnar vilja að ríkið stigi inn í, að öðrum kosti sé ekki annað í stöðunni en að skerða þjónustu. Loka sjónvarpsstöðvum og útvarpsrásum. Boris Johnson forsætisráðherra tekur ekki í mál að hlaupa undir bagga með BBC. Það eigi að sjá sóma sinn í að standa við samkomulagið.

Fyrir þá sem fylgjast með umræðu um opinberar stofnanir eru þetta kunnuglegar átakalínur. Hérland dæmi eru mýmörg. Til stendur að sameina FME og Seðlabankann. Engar fyrirætlanir virðast hins vegar um að fækka starfsfólki, og lét forstjóri FME meira að segja hafa eftir sér að engin ástæða væri til að sameina stofnanirnar undir einu þaki. Til hvers þá sameiningin?

Stefið frá Bretlandi er líka kunnuglegt fyrir þá sem fylgst hafa með umræðu um að RÚV hverfi af auglýsingamarkaði. Viðkvæðið hjá stjórnmalafólki virðist vera að bæta verði stofnuninni upp tekjutapið! Má aldrei gera þá kröfu til opinberra stofnana að tekið sé til í rekstri? Í fyrsta lagi verða auglýsingatekjur RÚV ekki til í tómarúmi. Hjá stofnuninni starfar auglýsingadeild, og er því talsverðu til kostað svo ná megí í tekjurnar. Sá kostnaður heyrði sögunni til ef starfsemin væri ekki lengur fyrir hendi. Í öðru lagi starfa margfalt fleiri hjá RÚV en hjá einkafyrirtækinu Sýn, þótt afköstin séu margföld hjá hinu síðarnefnda.

Íslenskir stjórnmalamenn ættu því að sperra eyrun og fylgjast með baráttu Boris við BBC. Það er víst hægt að gera sparnaðarkröfu til opinberra stofnana.

Hekla tapaði 31 milljón króna

Bílaumboðið Hekla tapaði 31 milljón króna fyrir skatta árið 2018. Til samanburðar hagnaðist fyrirtækið um 175 milljónir króna fyrir skatta árið áður. Mestu munar um að fjármunagjöld jukust úr 139 milljónum króna í 351 milljón króna.

Tekjur Heklu jukust um fjögur prósent á milli ára og námu um 17 milljörðum króna. Eigið fé fyrirtækisins var 1,6 milljarðar króna við árslok og var eiginfjárlutfallið 30 prósent. Skuldirnar námu

Friðbert Friðbertsson, forstjóri Heklu.

3,7 milljörðum króna. Þar af er 2,2 milljarðar króna í evrum við lánastofnun sem greiða á í ár, en viðskiptaskuldir nema um einum milljarði. Nýir bílar voru bókfærðir fyrir 2,8 milljarða við árslok og lækkaði birgðastaðan um níu prósent. Bókfært virði bíla í flutningi lækkaði úr 1,3 milljörðum króna í 432 milljónir króna.

Friðbert Friðbertsson forstjóri á helmingshlut í Heklu og Selmer Group í Danmörku, sem selur Volkswagen þar í landi, á helming. – hvj

21.08.2019

Höskuldur Ólafsson var alltaf mjög harður í launakröfum og jafnan dyggilega studdur af erlendum stjórnarmönnum Arion banka.

Kirstin Þ. Flygenring, stjórnarmaður í Arion banka 2014 til 2018

Er bókhaldið ekki þín sterkasta hlið?

BÓKHALD | LAUN | SKATTUR | RÁÐGJÖF

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðipjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsvellur | Vestmannaeyjar

